

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 226/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. P., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. I. K., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tpo 13/2012 zo 4. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2012 doručená sťažnosť M. P., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. I. K., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tpo 13/2012 zo 4. apríla 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že uznesením príslušného vyšetrovateľa mu bolo uznesením sp. zn. ČVS: ORP-710/OEK-KN-2011 z 15. decembra 2011 vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekursorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa ho sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 1 Tp 29/2011 zo 16. decembra 2011 vzal do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tpo 51/2011 z 27. decembra 2011 tak, že zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vzal ho do väzby len z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Sťažovateľ uviedol, že krajský súd dôvod preventívnej väzby odôvodnil tým, že uňho existuje dôvodná obava z pokračovania v trestnej činnosti, keďže v jeho prípade došlo k zaisteniu väčšieho množstva marihuany, z čoho je zrejmé, že nešlo o množstvo, ktoré by použil pre vlastnú potrebu, ale že je dôvodná obava, že túto látku zadovážoval pre ďalšie osoby a že v prípade jeho ponechania na slobode by mohol pokračovať v trestnej činnosti.

Sťažovateľ v sťažnosti pokračoval tým, že 22. februára 2012 podal na Okresnej prokuratúre K. (ďalej len „okresná prokuratúra“) žiadosť o prepustenie z väzby, ktorá bola podľa jeho vyjadrenia postúpená na rozhodnutie okresnému súdu. O žiadosti rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 1 Tp 3/2012 z 15. marca 2012 tak, že ju zamietol a zároveň zamietol jeho žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ ďalej tvrdil, že proti uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť, v ktorej namietal neopodstatnenosť preventívnej väzby. V tejto súvislosti poukázal na podstatu väzby, ktorej účelom je vo všeobecnosti zabezpečiť obvineného pre potreby trestného konania, a na jej fakultatívny charakter, keď povinnosťou všeobecného súdu je v každom okamihu trestného konania skúmať, či dôvody väzby trvajú a či nie je možné ju nahradiť niektorým z inštitútov podľa § 80 Trestného poriadku.

Sťažovateľ uviedol, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tpo 13/2012 zo 4. apríla 2012 tak, že ju zamietol.

V tejto súvislosti sťažovateľ namietal, že rozhodnutie krajského súdu je nedostatočne odôvodnené a že v jeho prípade dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie je daný. Podľa názoru sťažovateľa nestačí argumentácia krajského súdu odvolávajúca sa na povahu skutku, ale že dôvod jeho väzby je potrebné odôvodniť aj konkrétnymi skutkovými okolnosťami, ktoré podľa jeho názoru v uznesení krajského súdu absentujú. Okrem toho sťažovateľ vyslovil názor: *„Z napadnutého rozhodnutia nie je možné zistiť, z akého konkrétneho dôvodu je vo vzťahu k mojej osobe vylúčené dosiahnuť účel väzby aj iným spôsobom, ako jej priamym výkonom.“*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 13/2012 zo 4. apríla 2012 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, a aby namietané uznesenie krajského súdu zrušil.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o krajský súd rozhodujúci o zákonnosti väzby) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07).

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 13/2012 zo 4. marca 2012.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Vychádzajúc zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v K., odboru kriminálnej polície (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) sp. zn. ČVS: ORP-710/OEK-KN-2011 z 15. decembra 2011 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 29/2011 zo 16. decembra 2011 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 51/2011 z 27. decembra 2011 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (preventívna väzba).

Dňa 1. marca 2012 bola okresnému súdu prostredníctvom okresnej prokuratúry doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, v ktorej argumentoval tým, že uňho nie sú preukázané žiadne konkrétne skutočnosti, a podľa neho v priebehu vyšetrovania neboli zadovážené žiadne dôkazy, ktoré by odôvodňovali jeho preventívnu väzbu. Sťažovateľ namietal aj prietahy vo vyšetrovaní a uviedol, že podľa jeho vedomostí nebol od decembra 2011 vo veci vykonaný žiaden úkon.

O žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 1 Tp 3/2012 z 15. marca 2012 tak, že ju zamietol a súčasne zamietol aj jeho žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil povahou spáchaného skutku, keď u sťažovateľa bolo nájdené väčšie množstvo marihuany, ktoré preukázateľne nemohlo slúžiť len pre jeho vlastnú potrebu. Na základe toho dospel okresný súd k záveru, že dôvodná obava z pokračovania v trestnej činnosti je u sťažovateľa aj naďalej daná. K rýchlosti vyšetrovania okresný súd podotkol, že v decembri 2011 bol do konania pribratý

Kriminalistický a expertízny ústav B. (ďalej len „ústav“) pre účely posúdenia zaistených látok, v januári 2012 bol tento ústav pribratý do konania pre účely znaleckého skúmania biologických stôp a vo februári 2012 boli do konania pribratí znalci z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatrie z dôvodu potreby vyšetrenia duševného stavu sťažovateľa. Vychádzajúc z uvedeného okresný súd konštatoval, že vyšetrovateľ v tejto trestnej veci konaná plynulo a bez prietáhov. K žiadosti sťažovateľa o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka súd prvého stupňa uviedol, že neboli zistené žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu tohto procesného inštitútu, a zároveň dodal, že v danom prípade by nešlo o dostatočnú záruku, ktorá by garantovala, že sťažovateľ už nebude pokračovať v páchaní „*trestnej (najmä drogovej) činnosti*“.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť, v ktorej sa odvolal na svoju argumentáciu obsiahnutú v žiadosti o prepustenie z väzby, a teda tvrdil, že dôvody preventívnej väzby uňho nie sú dané. Uviedol, že dosiaľ nebolo preukázané, že zaistenú omamnú látku mal v úmysle pre niekoho zadovážiť či predávať ďalej, pričom dodal, že ide len o teoretický názor okresného súdu. Sťažovateľ taktiež namietal aj právnu kvalifikáciu skutku. Sťažovateľ taktiež vyslovil názor, že nepovažuje za nevyhnutné, aby v jeho prípade dochádzalo k priamemu výkonu väzby, ale že túto možno nahradiť prostredníctvom konkrétnych povinností a obmedzení. Okrem toho sťažovateľ poukázal na to, že pred vyše 10 rokmi bol síce odsúdený za trestnú činnosť, ale že v súčasnej dobe sa naňho hľadí akoby odsúdený nebol, a v tejto súvislosti apeloval na riadny a slušný život, ktorý pred vzatím do väzby viedol.

O opravnom prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tpo 13/2012 zo 4. apríla 2012 tak, že ju zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia druhostupňový súd predstrel podstatu napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj argumenty sťažovateľa, ktoré boli súčasťou jeho sťažnosti proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa.

V relevantnej časti odôvodnenia namietaného uznesenia krajský súd konštatoval:

„Podľa názoru nadriadeného súdu aj naďalej u obvineného existuje dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., pretože je tu dôvodná obava, že obvinený bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti, teda v zadovažovaní si omamných a psychotropných látok, čo vyplýva najmä z tých skutočností, že u obvineného bolo nájdené väčšie množstvo marihuany a to jednak v motorovom vozidle jeho družky – M. O., v byte jeho matky – L. P., v K., a taktiež v dome v I., ktorého vlastníkom je T. O.

Z uvedeného vyplýva, že túto látku obvinený nemal len na jednom mieste, ale na viacerých miestach. Mal ju prechovávať a zadovažovať si ju po presne nezistený čas a malo ísť o také množstvo látky, ktoré zodpovedá väčšiemu rozsahu, pričom je nutné poukázať aj na tú skutočnosť, že obvinený je nezamestnaný a zadovažujú sa ďalšie dôkazy, ktoré by mohli slúžiť na preukázanie skutočností za akým účelom si obvinený takéto množstvo marihuany mal zadovažovať (prepisy hovorov), čo vyplýva z úradného záznamu, ktorý zabezpečil nadriadený súd...

... dôvod väzby, pre ktorý bol obvinený do nej vzatý i naďalej trvá a neboli zistené žiadne také výnimočné okolnosti prípadu, pre ktoré by mohla byť väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka. Skutočnosť, že na obvineného sa hľadí akoby nebol trestaný, že žije s družku a stará sa o dieťa, nie sú žiadne také výnimočné okolnosti, pre ktoré by bolo možné s prihliadnutím najmä na povahu prejednávaného prípadu mať zato, že účel väzby bude dosiahnutý dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Okrem toho nemožno ani konštatovať, že doposiaľ sa vo veci riadne nekoná, pretože bolo zistené, že po vzatí do väzby obvineného boli vykonávané riadne úkony, keď bol vyžiadaný znalecký posudok z kriminalistického a expertízneho ústavu, znalecký posudok na skúmanie duševného stavu atak isto boli zabezpečované aj dôkazy z informačno-technických prostriedkov.“

Ústavný súd zastáva názor, že z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou

podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (III. ÚS 271/07). V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) musí byť v rámci väzobného stíhania taktiež preukázané, že kompetentné orgány postupujú vo veci s osobitnou starostlivosťou (III. ÚS 79/02, III. ÚS 315/05).

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd dôvod väzobného stíhania sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odôvodnil relevantnými skutočnosťami, ktoré prima facie nevedú k pochybnostiam o vyslovenom závere krajského súdu.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia argumentoval jednak povahou protiprávneho konania sťažovateľa a v tejto súvislosti veľmi podrobne uviedol, ktoré skutočnosti ho presvedčili o tom, že dôvod sťažovateľovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku aj po uplynutí takmer 4 mesiacov od jej uvalenia naďalej trvá. Krajský súd presne popísal, na akých miestach došlo k zaisteniu podozrivej látky, a z uvedených skutočností vyvodil celkom legitímny záver o tom, že práve tieto zistenia vyvolávajú obavu, že sťažovateľ by mohol v drogovej trestnej činnosti pokračovať. Druhostupňový súd zároveň poukázal na množstvo zaistenej marihuany, ktoré podľa jeho názoru svedčí o tom, že sťažovateľ ju nemal v držbe pre vlastnú potrebu. Okrem toho krajský súd zdôraznil, že vzhľadom na to, že sťažovateľ bol nezamestnaný, sa v priebehu vyšetrovania vykonávajú úkony na objasnenie cieľa, ktorý sťažovateľ protiprávnou činnosťou, z ktorej je obvinený, sledoval. Okrem toho sa druhostupňový súd vyjadril aj k postupu vo vyšetrovaní, pričom podľa názoru ústavného súdu z jeho tvrdení zatiaľ nevyplýva, a to aj s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku prípravného konania (k vzneseniu obvinenia došlo 15. decembra 2011), aby bolo poznačené zbytočnými priesťahmi. Krajský súd taktiež reagoval na sťažovateľovu žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a konštatoval, že neboli zistené žiadne významné okolnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu aplikácie tohto

inštitútu, a dodal, že za významnú okolnosť v naznačených súvislostiach nemožno považovať to, že sťažovateľ vedie riadny rodinný život.

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné (III. ÚS 271/07).

Ústavný súd tvrdí, že krajský súd svojím rozhodnutím poskytol sťažovateľovi jednoznačný obraz o skutkových okolnostiach, ktoré podľa jeho názoru aj v súčasnom štádiu prípravného konania opodstatňujú dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu obsahuje dostatok relevantných dôvodov pre jeho výrok o zamietnutí opravného prostriedku sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby, ako aj jeho žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Z uvedeného dôvodu ústavný súd hodnotí napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 13/2012 zo 4. apríla 2012 za ústavne udržateľné, pričom sa nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.

Prezentovaná konštatácia bola podkladom na záver ústavného súdu premietnutý do výrokovej časti tohto uznesenia.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2012